

עין משפט
גזר מצוה

קח:

תבעו שומר והודה תבעוהו בעלִים והביא עדים. משמע הודה לאחר שאין צעל הדבר דלא הוּא הודאָה ומימא אַמאי לא צעי לענין קרן גופיה בשלא צאו עדים אי הוּא הודאָה אי לאו ואמאי נקט והציא עדים משמע דלא מציעא אלא לענין כפל וי"ל דמשום דאקרן לא הוי מני למיפשט הא דפשיט אס בשקר נשבע לא נפטר הגנב כו': **וְלֹא** הניחוהו מהו. הקשה בקונט' אהן גירסא דגרסינן אס צאמת נשבע לא נפטר גנב וכו' דא"כ מאי צעי רצא עמד לינשבע לשקר ולא הניחוהו מהו השתא נשבע לשקר ממש דאיסתליק ליה מצי דינא דמו לא רמיא עליה כ"ש היכא דלא נשבע דעליה רמיא לשלומי ויש מתרצים דכיון דלא הניחוהו לינשבע מחל לו והרי נפטר נמי שומר כאליו שומר נשבע צאמת ומו לא רמיא עליה ולהכי קצעי ולאו מילתא היא דמשום דלא הניחוהו לינשבע לא מחל לו ולא מיפטר שומר צהכי וכן פוסק צה"ג דאע"פ שמחל לו השבועה לנתבע צבייל קך לא מחל לו ממון לגמרי וכל שכן היכא דלא מחל לו שבועה אלא שלא הניחו לינשבע

צאומה שעה:

נגנבה באונס. נראה דאין שום גניבה קרויה אונס אלא צלטקטס מוויין כדפירש בקונט' וכן מוכח לעיל צהכונס (דף נז.ו): **לַבְּנוֹי** או לאחיו. נראה לצניי של גולן כלומר צתחילה לצניי אס יש לו דהס קודמים לכל אדם צחלק דהמגיעו ונחשב אותו כאליו מת הוא והרי צניי יורשים חלקו עם אחיו והס אין צאים מכוח אלא מכח צצובה דאצא כדאמר צסוף מי שמת (צ"צ דף קנט.) תחת אצומיך יהיו צניך הלכך אע"פ שאין לאציהן אפ"ה כלום שפרי יש לו להחזיר גזילה אצ"ה הס קודמין צחלקו ממהוא טעמא דצ"צ או לאחיו כשאין לו צנים: **לָרֹחַ** וב"ח באין ונפרעין. נראה לפרש לוח על הקרקע שלו מאחרים אפי' צלא אפומיקי דקרקע משועבד לצעל חוצ ואח"כ נותן קרקע שלו לצניי או לאחיו צעצור הגזילה וכגון שאין הגזילה קיימת וחוזרים צ"ח ונפרעין מאומה קרקע אע"ג דיש לו שאר נכסים צמה לפרוע ונראה דאין צריך לומר צשעת נתינתו לצניי או לאחיו ע"מ שיפרעו צעלי חוצ מכס דצלאו הכי אין יכולין לזכות שלא מדעתו ואס הגזילה צעין צריך לפרש שילוח עליה או יעשהה אפומיקי למלוה ויחזירנה לצניי

הדרה לשמירתו **תיקו: מתני'** ^אהיכן פקדוני אמר לו אבד משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידים אותו שאכלו משלם קרן [הודה מעצמו משלם אמן והעדים מעידים אותו שגנבו משלם תשלומי כפל הודה מעצמו משלם קרן חומש ואשם ^בהגזול ^א] את אביו ונשבע לו ומת הרי זה משלם קרן וחומש ^אואשם לבניו או לאחיו ואם אינו רוצה או שאין לו לוח ובצלי חוב באין ונפרעים ^אהאומר ללבנו קונם אי אתה נהנה משלי אם מת ירשנו בחייו

דנפלה ירושה קמיה דהאיך צעי למעצד השצה ואין מעכצ אפילו כנגד חלקו: אין לו. חלקו או שאין רוחה להפסיד חלקו: לוח. מאחרים ומשיצ לאחיו לקיים מלות השצה: וצעלי החוצ צאין ונפרעין. מן ^אההשצה את חלקו כגון אס היו שנים אחין והוא שלישי נפרעים צעלי חוצים מן ^א(ההשצה

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

הא נשבע אע"פ ששילס. כיון דאטרחיה צשבועה למי משלס גנב כפל לצעל הפקדון כטעמיה דאציי דלעיל ^א[ע"א]: **מי נפטר הגנב**. מן הכפל כשאר מודה צנקס: **צהודא**. שהודה לשומר: או **לא נפטר**. דכיון דנשבע שומר תחילה נסתלק ושוב אינה צשמירתו ולא הוּא הודאָה:

אס צאמת נשבע. השומר שטען נגנבה צאונס ונמצא קן: **נפטר הגנב צהודאס שומר**. דכיון דנאמן הוא אןן סהדי דאי הוה משתכחא צהמה ניחא ליה למריה דתיהוי צדיה דהאיך הלכך על שומר זה לחזר אחריה ומציעתו צביעה והודאת גנב הודאה: **ואס נשבע לשקר**. שטוען מת או נשצר או נשצה או נגנבה צאונס וצא ומאָא שאינו כן דכיון דמגליא מילתא דשקרן הוה אןן סהדי דלא ניחא ליה למרה דליהוי מן שומר עלה ומציעתו אינה צביעה: **ולא הניחוהו מאי**. מדלגא נשבע נאמן הוא עדיין לצעלים או דלמא כיון דעמד לינשבע מו לא מהימני ליה ^אצעלים: **נשבע לשקר מהו**. מי אמרינן אכתי עליה רמיא דכיון דלשקר נשבע סופו להתחרט ולשלס הלכך צציעתו צביעה או לא: אימ דגרס **אס צאמס נשבע דלא פשע לא נפטר הגנב**. דכיון דצאמת נשבע אפטר ליה שומר ומו לא רמיא עליה למתצציה גננב ואס לשקר נשבע כגון דפשע נפטר הגנב צהודאת שומר דאכתי עליה רמיא לשלומי. וראשון שמעתי ועיקר הוא דהכא איכא לאקשויי א"כ מאי צעי רצא עמד לינשבע לשקר ולא הניחוהו מרו השתא נשבע ממש דאסתלק ליה מצי דינא דמו לא רמיא עליה לא צבועה ולא פרעון עד שיצאו עדים שפשע אמרינן דנפטר הגנב דאכתי אשומר רמיא למתצציה כל שכן היכא דלא נשבע דעליה רמיא לשלומי: **אס עבדס לו מילתא**. טובה ששילמת לפנים משורת הדין הלכך על דידן נמי רמיא למיעצד מילתא דטיצותא לאהדורי צתר גנצא ולמתצציה ומציעתן צביעה: **נגנבה צאונס**. צלטקטס מוויין דשומר שצר פטור צו ואח"כ הוכר הגנב ויכול לכופו ולהוילא מידו: **רלה נשבע**. והצעלים יפרעו מן הגנב: **עושה עמו דין**. משלס לצעלים והוא יפרע מן הגנב: **ואס שומר שצר הוא**. אע"ג דפטור צלטקטס מוויין הכא הואיל והוכר הגנב ולא יפסיד כלום עליו לטרומ אחריה לפיכך הוא ישלס לצעלים ויחזור ויפרע מן הגנב: **עושה עמו דין**. ישלס דמלוה עליו לחזר אחר האציה: **לימא פליגא**. דרצא אדרצ הונא צר אצין: **כגון שקדס ונשבע**. קודס שהוכר הגנב: **מתני'** **משלס קרן**. דאין חומש ואשם אלא אס הודה דכמיצ צגול הגר צפרשת נשא ^אוהמודה: ^א**ואחר כך מם אציו**. ^אואחר מיתת האצ הודה: **הרי זה משלס קרן וחומש לבניו**. של אציו או לאחיו של אציו אס אין לו צנים ואף על גצ נכסים כל כך שיכול לוותר על

הגנב ^אהתני הגזול כו' לצניי כ"צ גירסת המנ"ס לאחיו או לצניי ואס אין לו לוח כו' וי"ל שאין לו אחים וצנים ולא מצינן אלא שאלא תחתת ידו ואף בלאחיו משבצ עמהם אח"כ וכל זצ גזילה קיימת:

מסורת הש"ס

א) צ"מ גג. צ לעיל סג: קו. צבועות מט., א) [צריך מיקון ונפרשי"י וכן צצרטורל לתא מיתב ואשט], ד) [נדרס מב. מז.], א) [צמדכר ה'], ו) עיין רש"א ובספר פ"י, ו) ס"א הירושה, ח) ס"א מן שלס הירושה,

הגהות הב"ח

א) גבי דייק מסיפא דקתני נשבע: (ג) שם רב צביומי ממני הכי צעי: (ג) רש"י ד"ה ולא הניחוהו וכו' לבצעלים הס"ד: (ד) ד"ה ונשבע לו ואח"כ מת אציו:

הגהות הגר"א

[א] בהתני הגזול כו' לצניי כ"צ גירסת המנ"ס לאחיו או לצניי ואס אין לו לוח כו' וי"ל שאין לו אחים וצנים ולא מצינן אלא שאלא תחתת ידו ואף בלאחיו משבצ עמהם אח"כ וכל זצ גזילה קיימת:

רבינו הגנאל

ה"ג ר"ח ד"ל אם באמת נשבע לא נפטר הגנב ואם בשקר נשבע נפטר הגנב. פ"י אם באמת נשבע השומר שלא פשע בה, ככר נסתלק השומר ממנה ואינו בעלים, והלכך מה שהורה לו הגנב אינו אלא כמי שהורה לאחר מן השוק ואין הודאה זו פוטרתו. אבל אם לשקר נשבע שהוא פשע בשמירתה, הרי נתחייב בה לשלם והוא בעלים, ולפיכך נפטר הגנב בהודאתו. מתני' האומר לבנו קונם שאחיה נהנה לי אם מת ירשנו. ואם אמר בחייו ובמותו אם מת לא ירשנו ונתן לבניו או לאחיו אם אין לו לוח ובצלי חוב באין ונפרעין. פ"ח דצ"ל תינתן הירושה לבניו או לאחיו של זה המורד הנאה, ואם אינו רוצה שתנתן ירושת אביו לבניו לוח הוא ויבאו בעלי חובות ויטלו ירושת אביו ויחשבוה פרעון לבן. ולא יטול הבן הירושה בידו אלא יטלוה אחרים אף על פי שנחשבת לו פרעון.

קמא א ב ג ד ה מיי" פ"ד מהלכות גניבה הלכה ח טו"ח"מ ס"י שגב: **קבב** ו ז ח מיי" פ"ח מהל' שאלה ופקדון הלכה ו סמג עשין פח טו"ש"ע ח"מ ס"י לצד סעף ו:

קבס ט י מיי" שם סמג ט:

קבר ב מיי" פ"ח מהל' גזילה ואציהה ה' ב

סמג עשין עג טו"ש"ע ח"מ ס"י שם סעף ה':

קבה ל מיי" פ"ה מהל' נדרים הלכה ו סמג

לאחין רנב טו"ש"ע י"ד ס"י רנח סעף ו וס"י רנב סעף צ:

מוסף רש"י

היכן פקדוני. אמר לשומר מנס היכן שורי אמר ליה אצד (שבועות טט.). משלם קרן. וכפל לא דאין כפל אלא צטוען נגנב, וחומש ואשם נמי לא שייכי אלא שהודה, דכמיצ צגול הגר והמודו (יעיר קד.). הודה מועצמו. שלא צאו עדים (שבועות טט.). משלם קרן ורומש ואשם. דכמיצ או מכל אשר ישבע עליו לשקר וגו', וחיו אשס גזילה, ואינו צא אלא על הודאת אשר ישבע עליו לשקר וגו', וחסו אשס גזילה, וצאית צא אלא על הודאת צפרשת נשא והמודו את תסתאס וגו' וחומש אינו צא אשס (יעיר טז.) דדין צבועת הפקדון דאיה צצה עד שמועה וצב מרשעו וצא להתכפר, דכמיצ צבועת גול הגר צפרשת נשא והמודו את תסתאס אשר עשו וגו' (שבועות טט.). **קונם** אי אתה נהנה משלי. מכל נכסי, אם מת יירשנו. שלא אסר עליו אלא כל זמן שהנכסים שלו, לפיכך יירשנו אם מת (נדרים טב.).